

Norbert Lechleitner

*Óazy
pro duši*

*100 moudrých
příběhů
pro potěšení*

VYŠEHRA D

Z NĚMECKÉHO ORIGINÁLU
OASEN FÜR DIE SEELE
PŘELOŽILA LUDMILA CHOMÁTOVÁ

© Verlag Herder Freiburg im Breisgau, 2006
Translation © Ludmila Chomátová, 2006

ISBN 80-7021-854-1

I. Žít jazykem

I. Nevyvážená strava

Sultánova manželka byla nešťastná a velmi hubená. I když žila v naprostém blahobytu a měla na dosah veškeré lahodné pochoutky, byla utrápená a vyzáblá. Sultán jí nechával přinášet sladké fíky, chutné hrozny a nádherné cukroví, ale nic z toho, co jí nabídl, ji nerozveslilo, ani nepřibírala na váze.

Když sultán shlížel ze střešní zahrady svého paláce na nuzný pozemek svého souseda, viděl tam jeho baculatou a veselou manželku, jak větší prádlo nebo zalévá květiny.

Nechal si souseda zavolat k sobě a ptal se ho: „Jak to, že tvoje žena vypadá, že jí nic neschází, má pořád dobrou náladu a je zdravá, i když jí nemůžeš nabídnout ani vybraná jídla, ani medové vafle, ani sladké mandle? Prozrad' mi svoje tajemství a bohatě se ti odměním.“

„Je to úplně prosté, nic zvláštního,“ vysvětloval s úsměvem soused. „Živím ji jazykem.“

Sultán užasl, jak jednoduché by mělo být podpořit dobré zdraví jeho ženy. Štědře souseda odměnil. Potom dal kuchaři přesné pokyny.

Od příštího dne dostávala sultánova manželka ke každému jídlu jazyky ze všech zvířat, která byla na trhu k dostání, ve všech myslitelných variacích – grilované, vařené,

dušené, s rafinovanými marinádami a lahodnými omáčkami. Přesto byla pořád hubená a smutná.

Sultán byl kvůli tomu velmi mrzutý. Je snad jeho žena nemocná? Lékaři nemohli nic zjistit. Obelhal ho soused? Potom by měl pocítit následky!

Nařídil proto, aby si ženy vyměnily místo: sousedova žena ať začne okamžitě žít jako jeho nová manželka v paláci a bývalá sultánova manželka ať žije od nynějška v sousedově domě.

Nikdo by býval neuhodl, co se pak stalo. Po nastěhování do sultánova paláce byla nová manželka den ode dne smutnější a viditelně hubenější.

V domě chudého souseda se ale jeho nové ženě vrátil úsměv do tváře, byla stále veselejší a krásnější. Každý večer, když se její nový manžel vrátil domů z práce, jí vyprávěl o útrapách dne, o velkých a malých událostech, o nepřízni osudu a zvláštnostech lidí, které potkal. Nikdy si nestěžoval, ale naopak uměl i na obtížných situacích najít něco veselého, a vyprávěl tak zábavně, že se jeho ženě koulely po tvářích slzy smíchu. A když nebylo co vyprávět, sundal ze stěny loutnu a hrál písně a melodie, zpíval a ona tancovala. Tak byly jejich večery naplněny veselím a hudbou, a i když jedli jen málo a samá jednoduchá jídla, byli spokojeni a veselí myslí.

Během vykonávání svých každodenních povinností vzpomínala sousedova žena na radostné chvíle, na jejich rozhovory a zábavné příběhy. Stále častěji se jí během dne v myslí vybavovaly hezké vzpomínky nebo si pobrukovala melodii, kterou hrával její muž. Její plet' získala sametový nádech, vlasy se jí leskly a oči zářily.

Jednoho dne šla na trh a potkala svého bývalého muže, sultána. Ten byl nadšen jejím půvabem a chtěl, aby se vrátila. Ale jeho bývalá žena tento požadavek ihned odmítla: „S mým novým manželem se mi daří mnohem lépe než u tebe.“

„Ale co ti ten žebrák může nabídnout lepšího než já? Koneckonců jsem široko daleko nejbohatší a nejmocnější muž. Nu, prozrad' mi už to tajemství – co způsobilo tvou zázračnou proměnu?“

Žena mu vyprávěla, jak tráví své dny a večery v sousedově domě. Pověděla mu o příbězích svého muže, o hudbě a tanci. A náhle sultánovi svitlo. Rozloučil se se svou bývalou ženou a zamyšleně pokračoval v cestě. Začínal chápat, jak jeho soused živí svou ženu jazykem.

2. Pokora

Jeden muž měl pár kilo navíc. V nějakém časopise si přečetl, že člověk může celkem dobře zhubnout například tak, pokud bude chodit ke svému oblíbenému pekaři jinou cestou, než jakou automaticky obvykle chodívá. Od té doby jezdil autem každé ráno do práce jinudy a ani večer kolem pekaře nejezdil. Dodržoval to už nějakou dobu a kolegové chválili jeho vytrvalost.

Ale jednoho rána přišel tlouštík do práce s taškou plnou dobrot ze své oblíbené cukrárny. Kolegové si ho pořádně dobírali a posmívali se mu, že to opět vzdal.

„Co v tomto případě znamená vzdát se svého přesvědčení? Nevzdal jsem se ho, ale jen jsem splnil boží vůli,“ rozčiloval se tlouštík.

„Kvůli dopravní uzávěře jsem byl nucen jet kolem svého oblíbeného cukráře. To bylo první znamení osudu. Když jsem v koloně projížděl pomalu kolem obchodu, viděl jsem ve výloze tenhle skvostný kávový dort. Chtěl jsem vytrvat. Povzdechl jsem si a obrátil se k nebi s modlitbou: „Pane, dovedl jsi mě dnes až sem. A neuveď mě v pokušení. Ale buď vůle tvá, ne má. Pokud tu najdu místo na parkování, budu to považovat za tvé znamení.“

„A – vyšlo to?“

„Ano. Když jsem podeváté objel blok, bylo místo přímo před cukrárnou.“

3. Znovuzrození

 knihkupectví žena chvatně prohledávala police esoterického oddělení. Prodavačka k ní přistoupila a zeptala se, zda může nějak pomoci. Zákaznice odpověděla, že hledá něco o znovuzrození.

Zatímco prodavačka vyndávala příslušnou knihu z police a podávala ji zákaznici, zeptala se: „Věříte na znovuzrození?“

„Já? – Ne!“

„Tak snad Váš muž?“

„Můj muž?“ rozhořčila se žena, „ten sotva věří na život po obědě!“

4. Každý po svém

Novic a mladý mnich putovali pustinou, aby si u známého poustevníka vyprosili poučení pro svůj duchovní život. Vyrazili před východem slunce a nyní tábořili pod uschlým stromem uprostřed nekonečné samoty.

Z vyschlých větví rozdělali ohníček a mnich nad plamenem opékal kousek špeku.

„Je vůbec dovoleno jíst maso?“ váhavě se ptal novic, když ucítil lákavou vůni.

„To víš,“ odpověděl mnich a pokrčil rameny, „žába jí mouchy, žábu sní čáp a tak dál. Každý jí, co mu vyhovuje, všechno je součástí velkého koloběhu života.“

„Ale není to hřích, zabíjet jiné živé tvory a potom je jíst?“

„Záleží na tom...“ začal mnich, a vtom ze tmy vyskočil lev a naráz ho spolkl.

„Na čem teda záleží?“ vyděšeně křičel novic.

„Na tom, jestli člověk věci posuzuje zvenčí, nebo zevnitř,“ ozvalo se tlumeně z břicha lva.

5. Terapie

Sistý muž, který zastával názor, že radost ze života spočívá v honbě za smyslovými požitky, se očividně cítil špatně. Šel k lékaři a řekl mu, že se navzdory svému dobrému životu cítí stále častěji indisponovaný a sklíčený.

Lékař se ho podrobně vyptával a potom řekl: „Tak, určitě chcete, abych Vám předepsal lék, který Vám pomůže trochu se omezit?“

„Jak jste na to přišel?“ rozčílil se muž. „Já se nechci omezovat, já chci, abyste mi dal něco na utišení svědomí!“

6. Lovecká vášeň

Jednoho rána lovecký pes zachytil pach kapitálního srnce a pustil se do pronásledování. Přes jeho stopu ale právě přeběhla liška, pach byl ještě zcela čerstvý. Pes se vydal za liškou.

Stopu lišky zkřížil před pár minutami králík a pes už se za ním hnál.

Jeho stopu zkřížila veverka. Lovecký pes se za ní rozběhl.

Přes stopu veverky přeběhla polní myš a pes se rozhodl ulovit ji.

Myš už cítila horký dech svého pronásledovatele, když zmizela ve své noře.

Lovecký pes, který ráno vyrazil ulovit srnce, večer kňučel před myší dírou.

7. Rozlišování

Mistr vyprávěl svým žákům podobenství o chlapci, který se chtěl stát brusičem nefritu. Šel do učení ke známému mistrovi. Ten měl svoji zcela osobitou metodu, jak vychovat učně v umění opracování nefritu: každé ráno položil svému žákovi do ruky kus nefritu, který celý den nesměl odložit. Tak to šlo týdny, ba měsíce; každý den dával mistr svému učedníkovi do ruky jiný kus nefritu.

Jednoho rána ale vzal hezký kulatý kámen a vložil ho žákovi do ruky.

„To je kámen!“ vykřikl žák zděšeně a zahodil ho.

To byl jeden příběh.

Jiný brusičský mistr měl stejnou metodu – s jedním rozdílem: Svému žákovi vkládal každý den do ruky hladký kámen. Žák ho celý den nesměl odložit.

Po týdnech a měsících položil mistr žákovi konečně do ruky nefrit.

„Co je to?“ vykřikl žák zděšeně a nefrit upustil. A ten se rozbil na tisíc kousků.

8. Ztráta

Za mistrem, který byl velkým znalcem umění, jednou přišel starší pán a prosil ho o posouzení několika kreseb. Vyndal z desek pár listů a předložil je mistrovi. Ten na první pohled viděl, že kresby jsou amatérské a provedené bez velkého talentu. Ale protože mu neušla upřená návštěvníkova pozornost, věnoval se každému obrázku o něco déle, než bylo vlastně potřeba. Potom vrátil kresby a starému pánovi šetrně sdělil, že kresby nemohou vyhovět požadavkům na umělecké dílo, a mohou proto mít jen osobní hodnotu.

Tato informace návštěvníka viditelně zklamala. Přesto mistra poprosil, jestli mu může ukázat ještě další kresby.

Sotva mistr tato díla spatřil, vykřikl pln obdivu: „Ach, jak hezké! Ano, tady je vidět velký talent. Ta jemnost a ta energie! Tak svěží a nezatížený! Nepochybně ještě velmi mladý, ale velmi nadaný. Pod správným vedením se ten, kdo to nakreslil, může stát velkým malířem. Prozraďte mi, kdo je autorem?“

„To jsem byl já,“ řekl rozrušení přemáhající starý pán. „Před čtyřiceti lety. Kdybych byl býval slyšel tenkrát tvoji chválu! Neměl jsem odvahu a vzdal to – příliš brzy.“

9. Ještě ne

Starší manželský pár hledal v exkluzivním obchodě s porcelánem a sklem vhodný dárek ke kulatým narozeninám jedné přítelkyně. „Podívej, jaký nádherný šálek,“ řekla žena. Opatrně uchopila křehký porcelánový hrneček s jemně děrovaným okrajem, který vypadal jako bruselská krajka.

„Děkuji za kompliment. Ale nebyval jsem vždy takový,“ zaznělo z její ruky.

„Dávej pozor, neupust' mě!“ řekl hrneček, „jinak bych ti nemohl vyprávět svůj příběh.

Nejdřív jsem totiž byl nevzhledná, tuhá hrouda hlíny. Jak jsem tak ležel a na nic jiného nemyslel, vzal mě náhle do svých velkých, vlhkých rukou nějaký muž. Hnětly mě a mačkaly, až se mi nedostávalo vzduchu. Tloukly se mnou a bouchaly do mě pěstí, udělaly ze mě placku a zmačkaly mě dohromady, a tak jsem bez ustání křičel: ‚Přestaňte! Hned přestaňte!‘

‚Ještě ne!‘, řekl muž.

Potom se mnou pleskl o nějaký kotouč, na kterém jsem se točil jako blázen, až jsem dostával závrat'.

‚Přestaňte! Hned přestaňte!‘ křičel jsem. Ale uslyšel jsem jen: ‚Ještě ne!‘

A zatímco jsem se otáčel kolem své osy, vtiskl do mě ze stran palce a mačkal mě tak, že jsem získal úplně jiný tvar.

A znovu jsem křičel: ‚Přestaňte! Hned přestaňte!‘

Ale on řekl jen: ‚Ještě ne!‘

Vzal do ruky nějaký špičatý nástroj a nemilosrdně ze mě

vyrážel malé kousky. Křičel jsem a naříkal: ‚Přestaňte! Hned přestaňte!‘ On jen zavrčel: ‚Ještě ne!‘

Potom vzal drát a – ‚Pomoc!‘ křičel jsem – odřízl mě od mého zbytku, který zůstal ležet na kruhu. Mě ale strčil do nějaké obrovské pece. Brzy se udělalo nesnesitelné horko, které se mi dralo do každého póru. Myslel jsem, že se každou chvíli musím rozpustit, a pln hrůzy jsem znovu a znovu volal: ‚Přestaňte! Hned přestaňte!‘

‚Ještě ne!‘ zazněla známá odpověď.

Chvíli před tím, než jsem začal hořet, mě muž vyndal z pece. Ale moje utrpení ještě neskončilo. Chopila se mě nějaká žena a od hlavy k patě mě natřela nějakou bílou hmotou, která páchla tak, až se mi dělalo k smrti zle. ‚Přestaňte! Hned přestaňte!‘ supěl jsem.

Ale ona se jen zasmála a řekla: ‚Ještě ne!‘

Podala mě zpátky tomu muži, který mě k mému zděšení znovu strčil do žhnoucí pece. Opět jsem snažně prosil, aby ráčil přestat. On řekl: ‚Ještě ne!‘

Peklo se mi zdálo být ještě mocnější než předtím. Nevím, kdy se otevřely dveře a muž mě vyndal ven. Odložil mě stranou, dokud jsem nevychladl.

Pak mě nějaká hezká žena vzala a prozkoumala ze všech stran. Postavila mě na polici hned vedle zrcadla. A tam jsem se uviděl poprvé od začátku svého utrpení. Nemohl jsem uvěřit svým očím: Nebyl jsem neforemná, škaradá, slizká hrouda hlíny. Byl jsem hezký, čistý, zářící, dokonalý. A zajásal jsem radostí.“

10. Servis

Hotelový host se zlobil. Vzbudili ho o půl hodiny později, než si přál. Mrzutě spěchal do jídelny. Jeho náladu ještě zhoršilo, když mu místo objednaných vajec naměkko, toastů a kávy naservírovali čaj a míchaná vajíčka se šunkou. A donesli mu noviny AB místo požadovaných novin XY.

Mladá žena na recepci, u které si stěžoval na špatný servis, se šarmantně usmála. „Takže, spal jste dlouho a dobře, vidíte? Donesli Vám dobrou snídani. A zatímco jste jedl, dali Vám něco ke čtení. Chci říct: Žijete si opravdu dobře, milý pane!“

Obsah

<i>Слово úvodem</i>	5	25. Ko(s)mické	40
I. <i>Žít jazykem</i>		26. Plánování	41
1. Nevyvážená strava	7	27. Určení	42
2. Pokora	10	II. <i>Мé vnímání — můj život</i>	
3. Znovuzrození	11	28. Lekce	43
4. Každý po svém	12	29. Úhel pohledu	45
5. Terapie	13	30. Skutečnost	47
6. Lovecká vášeň	14	31. Důležitost	48
7. Rozlišování	15	32. Ve tvých rukou	49
8. Ztráta	16	33. Výzva	51
9. Ještě ne	17	34. Prozíravost	53
10. Servis	19	35. Sporná otázka	54
11. Přízeň štěstěny	20	36. Tradice	55
12. Síla	21	37. Samaritáni	56
13. Modrá krev	22	38. Zvyk	57
14. Přání	24	39. Vytrvalost	58
15. Časomíra	25	40. Levněji	60
16. Mateřská pýcha	27	41. Pokušitel	61
17. Očista	28	42. Neslučitelnost	62
18. Držet jazyk za zuby	29	43. Zpráva	63
19. Pesimista a optimista	31	44. Úspora nákladů	64
20. Realisticky	33	45. Krotit lvy	65
21. Správné načasování	34	46. Překážka	68
22. Příčina	35	47. Symptomy	70
23. Slyšet pravdu	37	48. Důvěrně	71
24. Vizitka	39		

49. Tajemství	73	75. Překonávání	
50. Břímě	74	sebe sama	111
51. Přání	75	76. Přidaná hodnota	112
52. Nádhera	77	77. Hrozně	114
		78. Lovec větru	115
III. <i>Všední den</i>		79. Mistr	116
<i>stavitele mostů</i>		80. Úspora	118
53. Změna	79	81. Skutečný svět	119
54. Zařizování	80	82. Přizpůsobit se	120
55. Jak prostě	81	83. Budoucnost	121
56. Bezstarostně	82	84. Osvícení	122
57. Vypočítavost	83	85. Cesta	124
58. Odhad hodnoty	84		
59. Výhled	85	IV. <i>Cesty k bráně</i>	
60. Odpuštění	87	86. Jako všude	125
61. Příčina	88	87. Ticho	126
62. Most	89	88. Dobrá přání	127
63. Neúnavnost	92	89. Jistý cíl	128
64. Poznávací znamení	93	90. Pryč s tím	129
65. Pozornost	95	91. Opravdu chudý	130
66. Skromnost	97	92. Brána	131
67. Proměna	98	93. Dávat dál	134
68. Sdílení	100	94. Dědeček	135
69. Přítomný	102	95. Mistrovská díla	137
70. Ulehčení	104	96. Dílo	139
71. Neškodit slovem	106	97. Smrt	140
72. Slib mlčení	107	98. Zorný úhel	141
73. Svodidla	109	99. Kázání	142
74. Cejch	110	100. Délka života	143

Norbert Lechleitner

*Oázy
pro duši*

Z německého originálu *Oasen für die Seele*,
vydaného nakladatelstvím Verlag Herder,
Freiburg im Breisgau, roku 2006,
přeložila Ludmila Chomátová.

Typografie Vladimír Verner

Vydalo nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,
v Praze roku 2006 jako svou 736. publikaci

Vydání první. AA 3,68. Stran 152

Odpovědná redaktorka Radka Fialová

Vytiskla tiskárna Finidr, spol. s r. o.

Doporučená cena 158 Kč

Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.

Praha 3, Víta Nejedlého 15

e-mail: info@ivysehrad.cz

www.ivysehrad.cz

ISBN 80-7021-854-1